

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Rundskriv

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.
R-4/2006

Vår ref
06/1146 C TK/SBP

Dato
16.06.2006

RETNINGSLINJER FOR GEBYR- OG AVGIFTSFINANSIERING AV STATLIGE MYNDIGHETSHANDLINGER. OPPLEGG FOR GJENNOMGANG OG TILPASNING AV EKSISTERENDE ORDNINGER

1. INNLEDNING

Finansdepartementet har ved rundskriv R-112 av 16.06.2006 fastsatt retningslinjer om vilkår som bør være oppfylt dersom det på et område vurderes å innføre gebyr- eller avgiftsfinansiering av statlige myndighetshandlinger. Eksisterende gebyr- og sektoravgiftsordninger bør så langt råd er tilpasses disse retningslinjene. Finansdepartementet fastsetter timeplanen for departementenes vurdering av mulighetene for å tilpasse eksisterende gebyr- og sektoravgiftsordninger. I dette rundskrivet gir Finansdepartementet retningslinjer for departementenes gjennomgang av sine ordninger og for den videre oppfølgingen av saken fram mot Regjeringens avsluttende konferanse om statsbudsjettet for 2007.

Gjennomgangen skal avgrenses til de ordninger som omfattes av retningslinjene, dvs. gebyrer og sektoravgifter som inntektsføres på statsbudsjettet og som inngår i finansieringen av statlige myndighetshandlinger. Typiske eksempler på statlige myndighetshandlinger er reguleringer (forbud, påbud og tillatelser), registreringer, kontroll, tilsyn og konfliktløsning. Betaling for bruk av statlig infrastruktur, statlige virksomheters inntekter fra vanlig salg av varer og tjenester, samt deres inntekter fra formidling av offentlig informasjon på forretningsmessig basis, omfattes ikke. Det samme gjelder betaling av egenandeler, for eksempel innen helse- og omsorgssektoren.

2. RAPPORTERING TIL FINANSDEPARTEMENTET

Finansdepartementet ber om at hvert departement vurderer sine gebyr- og sektoravgiftsordninger punkt for punkt opp mot kravene i de nye retningslinjene. Der det identifiseres avvik skal det rapporteres til Finansdepartementet hvilke tiltak en

anser hensiktsmessig for å bringe ordningen i samsvar med de nye retningslinjene. For rettsgebyrene skal rapporteringen skje på grunnlag av rapporten fra den interdepartementale arbeidsgruppen som er etablert under ledelse av Justisdepartementet. Departementene bes opplyse om antatte administrative og budsjettmessige konsekvenser av å tilpasse ordningene. Vi ber også departementene anslå når de aktuelle endringene vil kunne implementeres.

Finansdepartementet ber om at departementene gir sin tilbakemelding sammen med rammefordelingsforslaget for statsbudsjettet for 2007, og at det i den sammenheng presiseres hvilke endringer som foreslås gjennomført allerede med virkning fra 2007. Finansdepartementet understreker at eventuelle endringsforslag med budsjettmessige konsekvenser for 2007 må innpasses i utgifts- og inntektsrammene som ble meddelt i Finansdepartementets rammebrev etter budsjettkonferansen på Thorbjørnrud i mars.

Finansdepartementet vedlegger til orientering to tabeller som viser inntekter fra henholdsvis gebyrer og sektoravgifter i statsbudsjettet for 2005 sortert i henhold til departementsinndelingen som gjaldt da. Det kan være hensiktsmessig å ta utgangspunkt i disse tabellene når eksisterende ordninger skal gjennomgås. Vi gjør oppmerksom på oversikten ikke nødvendigvis er uttømmende og at endringer siden i fjor ikke er innarbeidet. Det er videre en potensiell feilkilde at det under enkelte inntektsposter i statsbudsjettet inngår både gebyrer og sektoravgifter. I slike tilfelle har vi i oversikten stort sett ført opp den samlede inntekten i tabellen for den inntektsarten som er dominerende.

Frist for tilbakemelding fra departementene er **24. juli 2006**.

Spørsmål om dette rundskrivet kan rettes til underdirektør Trond Kvarsvik, tlf. 22 24 43 34.

Med hilsen

Morten Baltzersen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Espen Aasen
avdelingsdirektør

Vedlegg:

Oversikt over gebyrer og sektoravgifter i statsbudsjettet for 2005.

VEDLEGG

Tabell 1. Statsbudsjettet 2005 - gebyrer

Kap.	Post	Inntekt – mill. kroner	
UD			
3101	1	22,2	<u>Utenriksstasjonene</u> . Gebyrer for diverse statlige tjenester som er omhandlet i Gebyrtariffen, bl.a. saksbehandling i forbindelse med: <ul style="list-style-type: none"> • pass- og visumforretninger • sjøfartsforretninger • ivaretagelse av privatpersoners økonomiske interesser • økonomisk bistand til privatpersoner • oversettelser, avskrifter • notarialforretninger • bistand i kommersielle saker
3101	2	14,3	<u>Utenriksstasjonene</u> . Gebyrer for saksbehandling i forbindelse med søknader om statsborgerskap, oppholds-, arbeids- og bosettingstillatelser, samt fornyelse av tillatelser.
Sum		36,5	
UFD			
3230	11	2,0	<u>Kompetansesenter for spesialundervisning</u> . Kursavgifter (egentlig gebyrer) ved voksenopplæring og etterutdanning.
5310	72	137,0	<u>Statens lånekasse for utdanning</u> . Studielån – gebyrer for varsling om terminforfall, andregangsvarsel og varsel om oppsigelse.
Sum		139,0	
KKD			
3305	2	3,4	<u>Lotteri- og stiftelsestilsynet</u> . Gebyrer for behandling av søknader om godkjenning og autorisasjon av aktører i lotterimarkedet.
3305	4	2,0	<u>Lotteri- og stiftelsestilsynet</u> . Årsavgift og registreringsgebyr. Skal dekke kostnader ved opprettelse og drift av Lotteri- og stiftelsestilsynets virksomhet etter stiftelsesloven.
3334	70	15,5	<u>Medietilsynet</u> . Gebyrer for registrering og merking av videogram, kontroll av film og videogram, samt overtredelsesgebyr.
Sum		20,9	
JD			
3410	1	1 485,6	<u>Domstolene</u> . Gebyrer for diverse myndighetshandlinger som omhandles i lov om rettsgebyr, bl.a. i forbindelse med: <ul style="list-style-type: none"> • tvistemål • skjønn • skifte • tvangsfullbyrdelse • konkurs • tinglysing Satsene for rettsgebyrene vedtas av Stortinget etter forslag fra Justisdepartementet.
3410	4	365,7	<u>Lensmennene</u> . Gebyrer for enkelte rettsforretninger som er gebyrbelagt etter rettsgebyrloven slik som namsoppgaver, skjønn og forkynnelser.
3440	1	410,0	<u>Politiet</u> . Gebyrer for pass, våpentillatelser og lotteritillatelser.
3440	4	0,7	<u>Politiet</u> . Gebyrer for behandling av søknader vedr. drift av vaktelskaper, samt gebyrer ved feilalarmer der politi- og lensmannsetaten rykker ut.
3440	6	57,2	<u>Politiet</u> . Gebyrer for behandling av søknader om statsborgerskap, oppholds-, arbeids- og bosettingstillatelser.
Sum		2 319,2	
KRD			

Kap.	Post	Inntekt – mill. kroner	
3520	2	0,1	<u>Utlendingsdirektoratet</u> . Gebyr for utskrivning av nødvisum.
3585	1	0,2	<u>Husleietvistutvalget i Oslo og Akershus</u> . Gebyrer for behandling av tvister.
3587	4	13,6	<u>Statens bygningstekniske etat</u> . Gebyrer for behandling av saker om godkjenning av foretak med ansvarsrett.
5312	1	28,7	<u>Den norske stats husbank</u> . Gebyrer for etablering og forvaltning av lån.
Sum		42,6	
ASD			
3640	4	4,5	<u>Arbeidstilsynet</u> . Gebyrer for kjemikaliekontroll.
3640	7	14,0	<u>Arbeidstilsynet</u> . Gebyrer for tjenester som Arbeidstilsynet utfører for virksomhetene ved byggesaksbehandling.
5701	6	15,0	<u>Trygdeetaten</u> . Gebyrer for offentlig fastsettelse og endring av barnebidrag.
Sum		33,5	
HOD			
3720	4	6,5	<u>Sosial- og helsedirektoratet</u> . Gebyrer i forbindelse med bevillingsordning for engrossalg og tilvirkning av alkoholholdig drikk mv.
3724	2	15,3	<u>Statens autorisasjonskontor for helsepersonell</u> . Gebyrer for behandling av søknader om autorisasjoner og lisenser for helsepersonell.
3750	2	5,6	<u>Statens legemiddelverk</u> . Konesjonsgebyrer og årlige avgifter knyttet til omsetning av reseptfrie legemidler utenom apotek, samt gebyrer i forbindelse med godkjenning av produkter til rengjøring og desinfeksjon av fiskeoppdrettsanlegg.
Sum		27,4	
NHD			
3902	1	42,1	<u>Justervesenet</u> . Gebyrer i forbindelse med justering av måleinstrumenter.
3902	3	7,8	<u>Justervesenet</u> . Gebyrer i forbindelse med godkjenning og kontroll av måleinstrumenter.
3903	1	15,7	<u>Norsk Akkreditering</u> . Gebyrer i forbindelse med akkreditering og godkjenning.
3904	1	396,7	<u>Brønnøysundregisterene</u> . Gebyrer i forbindelse med tingslysning, registrering av foretak, avgivelse av produkter og tjenester mv.
3907	1	100,5	<u>Sjøfartsdirektoratet</u> . Gebyrer i forbindelse med tilsyn og kontroll for skip i NOR.
3907	4	40,0	<u>Sjøfartsdirektoratet</u> . Gebyrer i forbindelse med tilsyn og kontroll for skip i NIS.
3908	1	6,2	<u>Skipsregistrene</u> . Gebyrer og årsavgifter i forbindelse med registreringer av skip i NOR.
3908	2	5,2	<u>Skipsregistrene</u> . Gebyrer og årsavgifter i forbindelse med registreringer av skip i NIS.
Sum		614,2	
FKD			
4030	5	0,4	<u>Fiskeridirektoratet</u> . Gebyrer i forbindelse med behandling av søknader om registrering som kjøper i første hånd av råfisk mv.
4030	8	18,9	<u>Fiskeridirektoratet</u> . Gebyrer i forbindelse med konsesjoner for oppdrettsanlegg og andre forvaltningsoppgaver i forbindelse med havbruk.
4030	9	19,7	<u>Fiskeridirektoratet</u> . Gebyrer for innføring av skip i Merkerregisteret og årsavgift for oppføring i registeret.
4030	12	2,9	<u>Fiskeridirektoratet</u> . Gebyrer for behandling av søknader om erverv av fiskefartøy.
4030	20	0,0	<u>Fiskeridirektoratet</u> . Tvangsmulkt og overtredelsesgebyr for fiskeflåten.
4062	1	399,3	<u>Kystverket</u> . Gebyrer i forbindelse med drift av losvesenet (losgebyr og losberedskapsgebyr) og drift av trafikksentraler (sikkerhetsgebyr). Kystgebyr og sikkerhetsgebyr er holdt utenfor.
Sum		441,2	
LMD			
4115	1	272,0	<u>Mattilsynet</u> . Gebyrer for tilsyn og kontroll av norskproduserte og importerte matvarer mv.

Kap.	Post	Inntekt – mill. kroner	
4145	1	9,3	<u>Jordskifterettene.</u> Behandlingsgebyrer for behandling av saker ved jordskifterettene.
Sum		281,3	
SD			
4313	1	90,6	<u>Luftfartstilsynet.</u> Gebyrer i forbindelse med tillatelser, godkjenninger, utstedelse av bevis, samt tilsyn.
4320	2	350,0	<u>Statens vegvesen.</u> Gebyrer i forbindelse med bl.a. utstedelse av førerkort, førerprøver, mopedførerbevis, påskiltinger, myndighetskontroller og kjøretøykontroller.
4380	1	170,4	<u>Post- og teletilsynet.</u> Gebyrer og avgifter i forbindelse med registreringer, godkjenninger, tilsyn og kontroll.
Sum		611,0	
MD			
4427	54	2,3	<u>Direktoratet for naturforvaltning.</u> Gebyrer for obligatorisk jegerprøve.
4441	4	21,1	<u>Statens forurensningstilsyn.</u> Gebyrer i forbindelse med konsesjonsbehandling, kontroll og tilsyn.
Sum		23,4	
FIN			
4610	1	9,6	<u>Toll- og avgiftsetaten.</u> Ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utenfor kontorsted og ekspedisjonstid.
4610	3	0,9	<u>Toll- og avgiftsetaten.</u> Gebyrer i forbindelse med toll- og avgiftsinnkrevingen.
4610	5	0,4	<u>Toll- og avgiftsetaten.</u> Gebyrer i forbindelse med kontroll av teknisk sprit.
4610	11	206,8	<u>Toll- og avgiftsetaten.</u> Gebyrer på kredittdokumenter.
4610	13	0,3	<u>Toll- og avgiftsetaten.</u> Gebyrer for avskilting av kjøretøy ved manglende innbetalt motorvognavgift.
4618	1	22,0	<u>Skatteetaten.</u> Gebyrer for utleggsforretninger som utføres av de ordinære namsmenn for skattefogdene.
4618	5	9,5	<u>Skatteetaten.</u> Gebyrer for utleggsforretninger som skattefogdkontorene selv utfører.
4618	7	1,2	<u>Skatteetaten.</u> Gebyrer for bindende forhåndsuttalelser fra Skattedirektoratet i skatte- og avgiftssaker.
4634	82	55,0	<u>Statens innkrevingsentral.</u> Trafikkgebyr, parkeringsgebyr og overlastgebyr utstedt av politiet og Statens vegvesen.
4634	84	110,0	<u>Statens innkrevingsentral.</u> Gebyrer i forbindelse med for sent innsendte regnskaper til Brønnøysundregistrene.
Sum		415,7	
OED			
4810	1	2,8	<u>Oljedirektoratet.</u> Gebyrer i forbindelse med behandling av undersøkelses- og utvinningstillatelser og registreringer i Petroleumsregisteret.
4820	1	25,1	<u>Norges vassdrags- og energidirektorat.</u> Gebyrer (og avgifter) i forbindelse med damtilsyn, natur- og miljøtilsyn og beredskapstilsyn.
Sum		27,9	
Sum totalt		5 033,8	

Tabell 2. Statsbudsjettet 2005 - sektoravgifter

Kap.	Post	Inntekt – mill. kroner	Merknader
JD			
3451	1	93,7	<u>Diverse avgifter på risikofylt virksomhet.</u> Avgiftene legges på omsetning av petroleumsprodukter, løsningsmidler, sprengstoff og krutt, samt på diverse elektriske anlegg og utstyr. Inntektene skal dekke deler av tilsynsutgiftene til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.
Sum		93,7	
HOD			
5577	70	145,7	<u>Avgift på apotekernes omsetning.</u> Avgiften legges på legemiddelgrossistenes omsetning. Den skal bl.a. dekke de ordinære utgiftene til tilskudd til fraktreduksjon av legemidler, drift av RELIS-enhetene, stipendier og tilskudd til apotek. Avgiftssatsene vedtas av Stortinget etter forslag fra HOD.
5578	70	67,6	<u>Avgift på farmasøytiske spesialpreparater – registreringsavgift.</u> Avgiften knyttes til behandling av søknader om markedsføringstillatelser, utprøving av legemiddel og utstedelse av WHO-sertifikater. Den skal dekke Statens legemiddelverks utgifter til de nevnte aktivitetene.
5578	71	49,7	<u>Avgift på farmasøytiske spesialpreparater – kontrollavgift.</u> Avgiften legges på legemiddelprodusentenes omsetning, og skal dekke Statens legemiddelverks utgifter knyttet til kontroll med legemidler på det norske markedet.
5578	72	2,1	<u>Avgift på farmasøytiske spesialpreparater – refusjonsavgift.</u> Avgiften knyttes til behandling av søknader om godkjenning av legemiddel for pliktmessig refusjon, og skal dekke Statens legemiddelverks utgifter til denne behandlingen.
Sum		265,1	
NHD			
3901	1	119,0	<u>Patentavgifter.</u> Avgiftene knyttes til søknadsbehandlingen for nye patenter og til meddelte patenter (årsavgifter). Avgiftene skal bidra til å dekke utgiftene til Styret for det industrielle rettsvern.
3901	2	45,0	<u>Varemerkeavgifter.</u> Avgiftene knyttes til søknadsbehandlingen for registrering av varemerker. Avgiftene skal bidra til å dekke utgiftene til Styret for det industrielle rettsvern.
3901	3	2,2	<u>Mønsteravgifter.</u> Avgiftene knyttes til søknadsbehandlingen for registreringer etter designloven. Avgiftene skal bidra til å dekke utgiftene til Styret for det industrielle rettsvern.
3901	4	4,7	<u>Forskjellige avgifter.</u> Avgiftene skal bidra til å dekke utgiftene til Styret for det industrielle rettsvern.
3906	1	1,2	<u>Produksjonsavgifter.</u> Avgiften refererer seg i hovedsak til Norcems produksjon under Eidangerfjorden.
Sum		172,1	
FKD			
4030	21	20,0	<u>Kontrollavgift for fiskeflåten.</u> Avgiften legges på brutto fangstverdi for all fangst som til enhver tid er omfattet av salgslagenes enerett til førstehåndsomsetning etter råfiskloven. Avgiften skal delvis dekke forvaltningens utgifter knyttet til kontroll med fiskeriene.
4050	1	35,0	<u>Strukturavgift for kapasitetstilpasning i fiskeflåten.</u> Avgiften legges på brutto fangstverdi for all fangst som til enhver tid er omfattet av salgslagenes enerett til førstehåndsomsetning etter råfiskloven. Den skal bidra til å dekke statens tilskudd til strukturiltak for kapasitetstilpasning i fiskeflåten, jf. kap. 1050, post 76.
Sum		55,0	
LMD			
4115	1	464,9	<u>Matavgifter.</u> Avgiften legges på produksjon og import av næringsmidler og på fôr til dyr som ikke inngår i matproduksjonen. Avgiftene skal bidra til å dekke Mattilsynets utgifter.
Sum		464,9	

Kap.	Post	Inntekt – mill. kroner	Merknader
FIN			
4602	1	154,3	Bidrag fra tilsynsenhetene til dekning av Kredittilsynets utgifter.
Sum		154,3	
Sum totalt		1 205,1	